

Missbruk i statsförvaltningen

Enligt 16 § i lagen om Statens revisionsverk skall statliga myndigheter, inrättningar, affärsverk och fonder utan hinder av sekretessbestämmelserna och utan dröjsmål underrätta revisionsverket om sådant missbruk i verksamheten som riktar sig mot medel eller egendom som de förvaltar eller svarar för. Enligt 17 § i samma lag skall statliga myndigheter, inrättningar, affärsverk och fonder göra anmälan om ett brott som har inträffat under samma, ovan nämnda förutsättningar, ifall gärningen inte kan anses vara ringa.

Syftet med revisionen bar att klargöra hur anmälandet av missbruk förverkligas i praktiken i statsförvaltningen. Huvudfrågan vid revisionen var, om alla missbruk blir anmälda. Med revisionen önskade man dessutom bedöma, vilka de ekonomiska verkningarna för staten är om missbruk inte anmäls.

Enligt observationerna vid revisionen blir alla misstankar om missbruk inte meddelade på lagenligt sätt och kommer således inte till revisionsverkets kännedom. Brister förekommer bland annat i underrättande av revisionsverket om missbruk samt i de sammanfattande uppgifter gällande missbruk som ges i verksamhetsberättelsen. Alla bokslutsuppgifter svarar inte mot antalet för och innehållet i de underrättelser om missbruk som ges till revisionsverket.

På basis av revisionen är en orsak till att underrättelsen uteblir, att den instans som i ekonomistadgan anges vara den som skall göra anmälan, inte får kännedom om misstankar gällande missbruk i ämbetsverket. Då fungerar inte verkets egen interna informationsgång. I ämbetsverken borde man därför varsebli, att bristerna i informationsgången i allmänhet är det största hindret för att saker och ting kommer i dagen.

Som ett annat problem kan betraktas, att de bestämmelser som anknyter till anmälningsskyldigheten har förlagts till lagen om revisionsverket. För närvarande är man i färd att utveckla budgetlagstiftningen, och enligt revisionsverkets uppfattning borde i detta

skede bestämmelserna om anmälningsskyldigheten inkluderas i stadgandena om budgeten t.ex. med en hänvisning till lagen om revisionsverket.

I undersökandet av fall av missbruk är dessutom preskriptionsbestämmelserna ett problem. Det vore viktigt att få kännedom om fallen av missbruk i ett så tidigt skede, att befattning med dem kan tas före den eventuella skadan av missbruket växer sig större. Detta förutsätter av ministeriernas, ämbetsverkens och inrättningarnas personal både vaksamhet och förmåga att modigt ta befattning med missbruksproblem vid ämbetsverket.

De ekonomiska verkningarna av misstänkt missbruk är svåra att klargöra, emedan av anmälningarna om missbruk inte nödvändigtvis framgår den uppkomna skadans storlek. I en del av de inkomna anmälningarna hade denna klart angetts. Å andra sidan var det i en del fall fråga om en indirekt ekonomisk skada, varvid den skada som åsamkats staten inte direkt kan beräknas. Någon exempelvis årlig statistik över den totala summan av missbruk existerar inte. De enskilda missbrukens belopp varierar från några tio euro till flera tiotals tusen euro. Anmälningarnas antal och innehåll varierar från år till år.